

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри іноземної
філології, українознавства та
соціально-правових дисциплін
Протокол № 1 від 26.08.2024 р.
Завідувач кафедри
_____ *С. А. Остапенко* С. А. Остапенко

РОБОЧА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ
«ПРАКТИКА УСНОГО ПЕРЕКЛАДУ»

Ступінь: бакалавр

Кількість кредитів ECTS 5

Розробник: Герасименко О. Ю.,
доктор філософії

2024 – 2025 навчальний рік

1. Опис дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни
Обов'язкова (для студентів спеціальності "назва спеціальності") / вибіркова дисципліна	Обов'язкова для ЗВО спеціальності 035 «Філологія»
Семестр (осінній / весняний)	осінній
Кількість кредитів	5
Загальна кількість годин	150
Кількість модулів	2
Лекції, годин	-
Практичні / семінарські, годин	70
Лабораторні, годин	-
Самостійна робота, годин	80
Вид контролю	залік

2. Програма дисципліни

Ціль – формування у студентів необхідної для професійної діяльності перекладацької компетенції, а саме: вироблення у студентів практичних навичок перекладу, оволодіння основними прийомами прагматичної адаптації тексту при перекладі з англійської мови на українську, та з української мови на англійську, оволодіння навичками послідовного, синхронного, усного абзацно-фразового перекладу та перекладу з аркуша.

Завдання:

- виробити навички аналізу тексту крізь призму усного перекладу;
- навчити студентів техніці усного перекладу з аркуша;
- опанувати різновиди перекладу, такі як «синхронний переклад», «послідовний переклад», «переклад з аркуша», «переклад на мову жестів» тощо;
- надати теоретичні знання стосовно дефініцій «компресія тексту», «модальність», «темпоральність» в усному перекладі;
- ознайомити з основними граматичними та лексико-граматичними проблемами перекладу, пов'язаними з відмінністю будови англійської та української мов;
- розшири словниковий запас, необхідного для здійснення комунікації загальнокультурного, суспільно-політичного, економічного, соціального та науково-популярного характеру;
- ознайомити з основними лексичними особливостями, стійкими виразами та ідіомами тощо;
- розвивати навички організації і прийомів перекладацького запису: лексичні, граматичні і структурно-композиційні прийоми;
- навчити студентів основам й технікам універсального перекладацького скоропису;

- виробити навички підготовки до усного перекладу: лінгвістична та психологічна підготовка;
- навчити основам публічного виступу;
- розглянути стилістичні аспекти перекладу;
- реалізувати загальнокультурне й естетичне виховання.

Предмет: усний переклад текстів різних стилів.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

Тема 1. Усний переклад та його різновиди. Роль дикції та вимови та її тренування в усному перекладі.

Тема 2. Пам'ять та її роль в перекладацькій діяльності.

Тема 3. Когнітивні та психологічні аспекти перекладу: тренування уваги та розвиток навичок роботи у стресових ситуаціях.

Тема 4. Мовні й мовленнєві труднощі усного перекладу. Етапи усного перекладу.

Тема 5. Синтаксичні проблеми під час усного перекладу галузевих текстів з української мови на англійську.

3. Структура дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	усього	У тому числі			
		л	п/с	лаб	срс
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1: Компоненти усного перекладу: пам'ять, дикція, увага					
Тема 1. Усний переклад та його різновиди. Роль дикції та вимови та її тренування в усному перекладі.	10		4		6
Тема 2. Пам'ять та її роль в перекладацькій діяльності.	30		14		16
Тема 3. Когнітивні та психологічні аспекти перекладу: тренування уваги та розвиток навичок роботи у стресових ситуаціях	30		14		16
Разом за змістовим модулем 1	70		32		38
Змістовий модуль 2: Особливості усного перекладу текстів різних жанрів: синтаксичні та лексикологічні аспекти					
Тема 4. Мовні й мовленнєві труднощі усного перекладу. Етапи усного перекладу.	40		18		22
Тема 5. Синтаксичні проблеми під час усного перекладу галузевих текстів з української мови на англійську.	40		20		20
Разом за змістовим модулем 2	80		38		42
Усього годин	150		70		80

4. Теми семінарських/практичних/лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Практичне заняття Види усного перекладу та сфери їхнього використання: послідовний та синхронний переклади. Виконання вправ.	2
2	Практичне заняття Роль дикції та вимови: тренування навичок у процесі усного перекладу. Вправи на вдосконалення дикції.	2
3	Практичне заняття Білінгвізм та фонові знання у процесі перекладу. Виконання вправ.	2
4	Практичне заняття Психологічні механізми, що задіяні в процесі усного перекладу. Виконання вправ.	2
5	Практичне заняття Роль пам'яті у процесі усного перекладу у різних видах усного перекладу. Вправи на тренування пам'яті.	2
6	Практичне заняття Тренування та розвиток короткочасної пам'яті. Виконання вправ.	2
7	Практичне заняття Можливості покращення довготривалої пам'яті. Виконання вправ.	2
8	Практичне заняття Процес смислового сприйняття мови: особливості та специфіка. Виконання вправ.	2
9	Практичне заняття Тренування навичок мнемотехніки задля можливості розвитку пам'яті та здатності запам'ятовувати великі об'єми інформації. Виконання вправ.	2
10	Практичне заняття Психологічні аспекти перекладу. Виконання вправ.	2
11	Практичне заняття «Лакуни» в процесі усного перекладу. Виконання практичних завдань.	2
12	Практичне заняття Робота з суб'єктивними факторами, які ускладнюють сприйняття усного тексту. Виконання тренувальних вправ.	2
13	Практичне заняття Об'єктивні фактори та засоби їхнього подолання у процесі роботи з перекладом. Виконання вправ.	2
14	Практичне заняття Психологічна підготовка до усного перекладу. Виконання тренувальних вправ.	2
15	Практичне заняття Техніка публічного виступу: невербальне спілкування, голос, паузи тощо. Виконання тренувальних вправ.	2
16	Практичне заняття Тренування навичок уваги та боротьби зі стресом під час усного перекладу текстів та публічних виступів. Виконання тренувальних вправ.	2
17	Практичне заняття Лексичні труднощі усного перекладу. Виконання практичних завдань.	2

18	Практичне заняття Норми лексичної еквівалентності та засоби її досягнення. Виконання тренувальних вправ.	2
19	Практичне заняття Шляхи перекладу термінологічних слів. Виконання тренувальних вправ.	2
20	Практичне заняття Способи перекладу сталих фраз та фразеологізмів. Виконання тренувальних вправ.	2
21	Практичне заняття Навички перекладу числівників, власних імен, культурно-маркованих одиниць. Виконання тренувальних вправ.	2
22	Практичне заняття Переклад абревіатур та акронімів. Виконання тренувальних вправ.	2
23	Практичне заняття Вдосконалення навичок перекладу топонімів. Виконання тренувальних вправ.	2
24	Практичне заняття Неологізми. Виконання тренувальних вправ.	2
25	Практичне заняття «Фальшиві друзі» перекладача. Виконання тренувальних вправ.	2
26	Практичне заняття Синтаксичні засоби при усному перекладі різножанрових текстів. Виконання тренувальних вправ.	2
27	Практичне заняття Характеристика речення як синтаксичної одиниці мови. Виконання тренувальних вправ.	2
28	Практичне заняття Синтаксичні трансформації при усному перекладі. Виконання тренувальних вправ.	2
29	Практичне заняття Природа синтаксичних трансформацій при перекладі. Виконання тренувальних вправ.	2
30	Практичне заняття Випадки заміни простого речення складним. Виконання тренувальних вправ.	2
31	Практичне заняття Заміна складного речення простим. Виконання тренувальних вправ.	2
32	Практичне заняття Навички об'єднання та членування речень при усному перекладі. Виконання тренувальних вправ.	2
33	Практичне заняття Порядок слів та інверсія у процесі усного перекладу. Виконання тренувальних вправ.	2
34	Практичне заняття Повна / неповна відповідність структури речення при перекладі текстів різних жанрів та видів. Виконання тренувальних вправ.	2
35	Практичне заняття Тренувальні вправи на закріплення навичок роботи з різними граматичними труднощами під час усного перекладу.	2
Всього		70

5. Розподіл балів, які отримують студенти

Вид контролю: залік

Відповідно до системи оцінювання знань студентів ДонНУЕТ, рівень сформованості компетентностей студента оцінюються впродовж семестру (100 балів).

Оцінювання студентів протягом семестру (очна форма навчання)

№ теми практичного заняття	Аудиторна робота					Позааудиторна робота	Сума балів
	Тестові завдання	Виконання практичних завдань теми	Обговорення теоретичних питань теми	Індивідуальне завдання	ПМК	Завдання для самостійного виконання	
Змістовий модуль 1							
Тема 1		1				1	2
Тема 2	2	1		2		0,5	5,5
Тема 3		1,5				0,5	2
Тема 4		1,5				0,5	2
Тема 5		1				0,5	1,5
Тема 6		1				0,5	1,5
Тема 7		1,5				0,5	2
Тема 8		1				1	2
Тема 9	2	1		2		0,5	5,5
Тема 10		1				0,5	1,5
Тема 11		1				0,5	1,5
Тема 12		1,5				0,5	2
Тема 13		1,5				0,5	2
Тема 14		1,5				0,5	2
Тема 15	2	1				1	4
Тема 16		1		2		1	4
Разом змістовий модуль 1	6	19		6	10	10	51
Змістовий модуль 2							
Тема 17		1				0,5	1,5
Тема 18		1				0,5	1,5
Тема 19		1				0,5	1,5
Тема 20		1				0,5	1,5
Тема 21		1,5				0,5	2
Тема 22		1				0,5	1,5
Тема 23		1				0,5	1,5
Тема 24		1		3		0,5	4,5
Тема 25	2	1				0,5	3,5
Тема 26		1				0,5	1,5
Тема 27		1				0,5	1,5
Тема 28		1				0,5	1,5
Тема 29		1				0,5	1,5
Тема 30		1				0,5	1,5
Тема 31		1				0,5	1,5

Тема 32		1,5				0,5	2
Тема 33		1				0,5	1,5
Тема 34	2	1		3		0,5	6,5
Тема 35		1					1
Разом змістовий модуль 2	4	20		6	10	9	49
Разом							100

**Оцінювання студентів протягом семестру
(заочна форма навчання)**

Поточне тестування та самостійна робота				Сума в балах
Змістовий модуль 1	Індивідуальне завдання 1	Змістовий модуль 2	Індивідуальне завдання 2	100
20	30	20	30	

Загальне оцінювання результатів вивчення навчальної дисципліни

Для виставлення підсумкової оцінки визначається сума балів, отриманих за результатами виконання завдань практичного спрямування, а також за результатами складання змістових модулів. Оцінювання здійснюється за допомогою шкали оцінювання загальних результатів вивчення дисципліни (модулю).

Оцінка		
100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	
60-69	E	3, «задовільно»
35-59	FX	2, «незадовільно»
0-34	F	